

Paco Esteve

*Somnària
libèl·lules*

**Premi l'Alcúdia
de Narrativa Juvenil**

TRANSIT

TOCACAMPANES

Primer dia d'institut. Fa un sol radiant i el cel és blau, sense un núvol ni un tel d'humitat. Jo estic supercontenta de retrobar els meus amics, sobretot Simona i Gus. És el temps de l'esplai i ens hem posat en aquell racó del pati que és *el nostre* racó del pati, un banquet de ciment adossat a les aules de tecnologia. Des d'allà veiem passar la gent i riem, com és inevitable quan tots tres estem junts. No podem parar de fer conyes i jo m'alegre de tornar a veure amics i companys, fins i tot els que em cauen malament, les *pijes*, els macarres, els guaperas i, sí, també els profes.

De sobte, Gus m'assenyala el braç esquerre i crida:

–Ah, Palmira! Un tocacampanes!

Faig una ullada al meu braç esquerre, al costat del muscle, i allà la tinc, la *Mantis religiosa*. La panxa em fa blup. Faig el que puc per a espolsar-me-la, provant moviments bruscos amb el braç, però està ben agafada a la samarreta i no se solta. Ho prove una vegada i una altra, pegant estirades a la mànega, intentant no tocar-la, perquè els tocacampanes em fan un fàstic que no puc suportar. Però el maleït està ben agafat i no bota. Fins que reunisc prou valor i amb un fort crit i una manotada el pregadeu ix disparat.

Del crit em vaig despertar. Em sembla que vaig cridar de veritat i tot. Per sort, vaig pensar alleujada, només ha sigut un somni.

Tenia la boca seca. Havíem menjat anxoves per a sopar, així que em vaig aixecar del llit i, després de passar pel bany, vaig anar a la cuina a fer un got d'orxata ben fresca. «Només» havia sigut un somni, però m'havia deixat tota regirada. Els tocacampanes són uns animalons que sempre he trobat repugnants. Si estan ben quiets no és tan greu, però de prop i movent aquelles potes de serra, o girant el cap, em fan un fastic que no puc sofrir. Totes les vísceres se m'encongeixen de sobte, em fan blup. Com un nuc de maroma de vaixell a la panxa. És que no puc, de veres.

Em vaig fer l'orxata dreta, mirant la llum ataronjada del carrer per la finestra de la cuina. Era ben de matinada i encara faltaven unes quantes hores per a l'endemà, que seria, efectivament, el primer dia de classe. Devia estar una mica ansiosa pel començament del curs. La calor de l'estiu i les anxoves del sopar, això era tot. Els principis de curs sempre fan una mica de cangueli, mai saps què et trobaràs ni amb qui hauràs de compartir aula durant els deu mesos següents.

En fi, vaig tornar al llit i vaig apuntar quatre línies del malson al meu nitari, la llibreta de somnis que havia començat a escriure l'estiu passat. Encara vaig fer quatre revolades al llit abans de tornar a adormir-me. I llavors, horror dels horrors: torne al mateix somni.

Però ara el tocacampanes està en terra, a dos metres del meu braç esquerre. Ja no m'escarrufa tant, ara me'l puc mirar amb més atenció. Alça les potes de davant sinuosament. Llavors sona el timbre per a anar a classe, que no és ben bé el timbre, sinó una cançó que no he sentit mai i que és trista com un amor perdut en la pluja.

Tothom torna cap a classe, com hipnotitzat, però jo no puc apartar els ulls de la mantis, que comença a ballar. Simona i Gus també marxen cap a classe, però jo no tinc manera de poder apartar els ulls de l'animal, que es balanceja com una d'aquelles figures de correfoc amb xanques. I allà em quede, fent tard a classe, tota sola al pati, immòbil davant de la dansa trista del pregadeu.

Animada no és la paraula, perquè conté un optimisme que jo no tenia, però d'alguna forma s'hi assemblava. I això que no havia dormit gaire bé, amb el malson de la mantis fent-me aquell ball estrany que hauria d'haver interpretat com un avís, com un ball d'amenaça. Ingènua de mi, encara no sabia què m'esperava... Malgrat això, vaig començar el curs diguem-ne que animada.

Era el primer dia d'institut, però no era el primer dia de classes, que començarien l'endemà. Aquell dia només havíem d'anar a arreplegar l'horari i refrescar la ruta fins a les diferents aules, a fi de no tindre excusa si féiem tard. Clar que el que a mi més em motivava era retrobar amics i companys. Per això,

encara que fins a les deu no estàvem convocats a l'aula, em vaig aixecar d'hora. No tant per a anar acostumant el cos a les matinades com perquè començava a estar una mica ansiosa i el meu cap s'havia omplert misteriosament de tocacampanes.

A la cuina hi havia el pare i Fàbio. Feien el got de llet. El del pare, amb café i magdalenes del forn de la plaça. El de Fàbio, llet blanca i freda amb galetes. I formatge amb comins, clar. Mai podien faltar els cubs de formatge amb comins. No puc entendre com li agrada allò per a començar el dia. Jo vaig posar aigua a calfar per al meu te.

Mentre desdejunàvem, el pare em va preguntar si volia que m'acompanyara a l'institut. Òbviament, no, papa! Però no li ho vaig dir així, sinó:

–Gràcies, papa, no cal. Hui comencem a les deu.

El pare va agafar la segona magdalena amb la delicadesa pròpia d'un orfebre, que d'alguna manera és el que és, com si la magdalena fora de vidre.

–He d'agafar el cotxe igualment... –va afegir tímidament, com l'última oportunitat d'una oferta que no hauria de rebutjar.

–Ja ho sé, papa. Gràcies.

El taller de vidrieria del pare està a dos carrers de l'institut, tot i que des del coronavirus no ha tornat a obrir. Abans de penjar el cartell d'«Es ven o es lloga» va haver de passar pel calvari dels ERTO i els acomiadaments dels dos empleats que tenia. Ara, mentre no li ix comprador o llogater, va fent faenetes, poques.

De totes maneres, mon pare sap de sobres que no deixaria per res del món que em portara a l'institut. Fa anys que hi vaig sola, amb patins, i a més tinc una reputació. Però li vaig donar les gràcies perquè estava una mica desorientat des que ell i la mare s'havien separat.

—És la primera vegada que establirem una rutina nosaltres tres sols —va dir amb aquella delicadesa, sense alçar la vista del cafè amb llet i la magdalena de vidre—. Ara comencem un curs nou i és un bon moment per a reinventar-nos.

En realitat ho deia per a convèncer-se a si mateix, perquè a mi no me la colava. A mi em feia ganes de dir-li alguna cosa així com: «Segurament no tornarem a estar mai més els quatre junts, papa; espavila!», però això també m'ho vaig callar. Massa cruel. Al llarg de l'estiu li havia fet un parell de comentaris d'aquell estil, i de seguida me n'havia penedit, perquè després el trobava més afonat.

—Tete, cinc minuts. Afanya't —va acuitar Fàbio, a qui havia de dur al centre ocupacional—. Palmira, si de totes formes vols que tornem junts, escriu-me.

—Clar que sí, papa. Si plou —vaig respondre, tot i que això últim ho havia afegit amb una mica de sarcasme, perquè el dia apuntava ben radiant. Per a abaixar el to, de seguida vaig dir:— Hui només hi vaig per l'horari, tornaré a casa abans de migdia.

—Ah, clar. No me'n recordava... —va dir, i va eixir amb presses de la cuina—. Fàbio, la motxilla. Afanya't!

Com que encara tenia una estona, em vaig posar un d'aquells vinils dels huitanta que havia descobert durant les

vacances al poble i que ara havia incorporat a la col·lecció de discos del pare, que no escoltava mai. Em vaig tombar al sofà a llegir amb el te a la vora.

Quan a la fi va ser l'hora, què hi farem, em vaig calçar els patins en línia i, encara que no ho hauria de fer, també em vaig posar els auriculars. L'institut no estava tan lluny de casa, i coneixia tan bé el camí que el podria fer a ulls clucs. Vaig prémer *play* i els B-52's a sonar. I cap a l'asfalt, que hi falta gent. Quina millor manera de començar el curs?

Lliscava sobre l'asfalt del meu barri lluminós de cases d'una sola planta i persianes abaixades, al ritme dels B-52's. Passava entre els cotxes aturats i vaig arribar a l'institut en una cançó i mitja. Mai tindrè l'institut prou lluny, això és així, però aquell dia m'hauria agradat que estiguera una mica més lluny per a poder patinar només una estoneta més.

El meu institut pareix una presó, però això no vol dir res perquè tots els instituts del món pareixen presons. Segur que hi ha una assignatura als estudis d'Arquitectura que es diu així: Centres penitenciaris i instituts. Tot i això, aquell primer dia encara no m'ho semblava tant, ja tindria temps de fer-se'm presó al llarg dels deu mesos que teníem per davant. De moment, aquell era el primer dia de curs i jo encara estava (es pot dir, va) animada. Animada perquè veuria les companyes i els companys que no havia vist des del principi de l'estiu, la

majoria, i els pupitres ratllats, quina peresa, i els professors, oh Déu, quina peresa tan gran.

Mentre guardava els patins a l'armariet, Simona em va cridar des de l'altra banda del passadís:

–Palmira! –i vam córrer per abraçar-nos.

Venia amb Àngela i Niola, a qui també vaig abraçar. Anaven radiants i superarreglades, supose que per ser el primer dia d'insti. Ens vam abraçar com si fera una eternitat que no ens havíem vist, i això que Simona i jo havíem quedat el dia abans per posar-nos al dia de com ens havia anat l'estiu. Però era el primer dia i no estalviàrem en efusió.

–A que no saps qui ens ha tocat a classe?

El primer dia de classe és sempre un dia de sorpreses, i la primera sorpresa va ser una ditada de mel: compartiria grup classe amb Simona i Gus, encara que no aniríem junts a totes les assignatures. Va ser un moment d'eufòria. Ens vam tornar a abraçar, i vam començar a botar com unes xiquetes.

I mentre encara ens abraçàvem, també amb Àngela i Niola, va entrar en escena l'altre gran protagonista, Gus:

–Què feu? No sabeu que s'han de guardar les formes, almenys el primer dia?

Però no es va tallar ni un pèl a l'hora d'impartir llavors la corresponent ronda d'abraçades. Venia fet un figurí, amb pantalons curts. Elegant i només un punt cridaner. Duia un serrell agosarat i una camisa una mica massa oberta a l'alçada del pit.

Podríem no haver coincidit en el grup. Vull dir, que encara que els tres millors amics del món som Simona, Gus i jo, això no vol dir que siguem una pinya, ni tampoc vol dir que estiguem tot el dia junts. L'any passat ja no ho estàvem. Per un moment vaig patir, segur que enguany em seria impossible aguantar-me les rialles a classe més d'una vegada. Vull dir, que a l'institut no ens feia falta estar junts perquè ja ens véiem a les vesprades, a classe de música i després als assajos de la banda. I després ens ajuntàvem a menjar pipes als bancs del parc o de la plaça, i xarràvem.

La segona sorpresa va ser en el moment d'entrar a classe i seure, el primer xof: ens havia tocat de tutora Harriet, la profe de matemàtiques. Quin mal rotllo. No puc amb aquesta dona, és malcarada i massa estricta. Una vegada, patinant pel centre de la ciutat, me la vaig trobar per un carrer de vianants. Anava amb els que devien ser els seus fills: dos estaquirots polits, rígids, castrats, com si dugueren una faixa ortopèdica que no els deixara respirar. Pobres, vaig pensar.

Harriet va fer el seu petit parlament de benvinguda, que en realitat era una amenaça global. Que no ens encantàrem, perquè aquell curs significava un salt important, bla-bla, sobretot la seua assignatura, bla-bla, que massa n'havia vist caure com pardalets que ixen del niu abans d'hora, etcètera. Ens va aigualir una mica la festa.

Però era igual, perquè la sensació que predominava aquell dia era que érem una miqueta més grans. Ens havia tocat una aula al pis superior, i això ajuda a sentir-se major. Un any

més vol dir que per damunt de nosaltres ara hi havia un curs menys, i que pels passadissos ja no veuríem molta gent més gran que nosaltres.

Llavors va entrar el professor nou d'història de l'art, només cinc minutets per anunciar-nos que divendres aniríem a l'abadia de Santa Eufèmia, a l'altre cap de la ciutat. Que ja sabia que era prompte per a fer eixides, però que era molt convenient que hi anàrem perquè estaven a punt de tancar una exposició sobre el gòtic que era molt important visitar per al curs. Per a això, havíem de fer grups de tres i contestar unes preguntes. A mi em va semblar que hi podria arribar patinant, i vaig alçar la mà per preguntar:

–Hi podem anar pel nostre compte?

–Em sembla que no, primer heu de vindre al centre, i d'ací eixirem tots junts amb l'autobús de línia. Que per què hi vols anar sol?

Tothom va esclafir a riure. A un costat, Àngela i Simona es tapaven la boca.

–Sola –el vaig rectificar.

–Ah, uhm... perdó, sí, sola. –D'acord que era l'inici del curs i encara no ens coneixia a tots, però, collons, podria haver-se fixat una mica més, no?– No, heu de vindre primer ací, ja sé que per a vosaltres pot ser *un pal*.

Ací la remor burleta es va convertir en una riallada sorollosa general. Havia eixit de les brases per a caure a les flames, perquè resulta que al final del curs passat algú havia trobat molt enginyós i divertit començar a dir-me *Pal* en compte del meu nom sencer.

El novençà d'història no entenia per què tothom reia menys jo, i li va costar una mica posar ordre i silenci a l'aula. Semblava que començava a acumular punts per a convertir-me en la riota oficial del curs.

«Merda», vaig pensar. «Merda: merda.»

Abans d'eixir al pati, va passar una cosa que m'hauria d'haver fet saltar totes les alarmes. «Auuuuu! Auuuuuu!», com les botzines dels submarins. De fet, m'haurien d'haver saltat totes les alarmes quan havia trobat Simona al passadís. En eixe moment, ara ho veig, m'hauria d'haver adonat del que es produiria més avant: jo ja havia vist Simona massa guapa, amb faldes massa curtes i massa empindongada. Com si anara a un bateig. De qualsevol manera, si les alarmes m'havien de saltar és perquè anaven pintades i abans d'eixir al pati, al bany, Simona, Niola i Àngela es *repassaven*. Els llavis, els ulls, les galtes... No hi tinc res en contra, però... que és una festa, vindre a l'insti?

Llavors arribà l'altre xof d'aquell dia, però que va esguitar pertot al meu voltant.

–Vine, Palmira, et toca a tu –em digué Àngela amb la barra de llavis a la mà.

–Què és això?

–*Soft Passion Red*.

–A mi em pareix més bé *roig coent*...

–Va, no t'hi resistisques, que estaràs irresistible.

–Una mica de *lipstick* no et farà mal... –va afegir Simona.

–No, què feu? Passe molt de pintar-me.

Jo que m'havia pintat alguna volta, a la boda de la meua cosina Carla, al poble dels avis. I per Halloween.

–Per Halloween et disfresses. No és el mateix!

Li podria haver dit que tot són formes de camuflar-se, però ho vaig deixar estar. Em semblava molt trist que es pintaren per a vindre a l'institut. Crec que ja ho he dit. Em pareixia cutre.

–Va, tia, com que passes? –em va dir Simona en un to menys agressiu.

–Va, no sigues *tio!* –va dir Niola, que també estava per allí, i totes ho van trobar per a esbutzar-se de graciós.

–Si tinguéreu negre, encara em pintaria els ulls.

–Clar que en tenim –digué Àngela, fessant pel necesser–. Nyas, l'*eyeliner*.

–Va, vinga, pinta'm la ratlla dels ulls.

En el fons m'agradava eixe rotllo de la ratlla als ulls. Però allò no era ben bé *pintar-se*. Em vaig mirar a l'espillet redó de butxaca que duien. Això m'agradava. Em donava un toc lúgubre que crec que m'afavoria molt. Una profunditat en la mirada, sense que semblés que anava *pintada*. Com els Cure. Eixe estil. Com els emos, i com els gòtics, quan ixen de marxa, que pareix que sempre van de Halloween. En canvi, les altres pareixien extretes d'un videoclip de *reggaeton*.

–No te'n pose més, Pal, que me'l gastaràs –deia Àngela, llevant-me de davant de l'espillet–. A més, a tu no et para tan bé.

Llavors vam eixir al pati. No era ben bé l'hora de l'esplai, perquè aquell dia no hi havia classes i el centre estava obert per si volíem anar a les aules taller a saludar els professors i tal. I nosaltres abans de tornar cap a casa teníem ganes de veure passar la gent, contar-nos l'estiu, recordar mogudes. Gus ja havia desaparegut amb els seus amics. Anàrem directes a aquell racó vora l'aula de tecnologia on sempre ens posem, ja ho sap tothom. Llevat d'unes pipiolis de primer a qui amb dues mirades vam tindre prou per a ventilar del *nostre* lloc.

I en això estàvem, quan va aparèixer. El tocacampanes. De sobte vaig tindre la sensació que jo ja havia viscut allò abans. Era a la vora, en terra. Vaig fer un bot, espantada. Les entranyes em van fer blup, totes encongides cap a dins. Jo em vaig quedar paralitzada. Les altres van començar a pegar crits i a fer «quin fàstic, tia!» en veu bastant alta, una mica exagerades, en pla egua moguda. Semblava que volgueren que se n'adonara tot el pati. Si no tot el pati, almenys la colla de Xim, Juli i Roy. Els *guaperas*, clar. Que ja van vindre de seguida a veure què passava:

–Però què passa, ties, si només és una mantis!

I elles, superbledes:

–Ai, ai, auxili! –aprofitant-ho per a saltar-los al coll.

I van estar així, en aquella dansa, fins que Juli, tot un gallet, li va fotre xafó i va deixar el tocacampanes esclafat en terra, amb suquet i tot. Vaig estar a punt de cridar que no ho fera, que era un pobre animalet, que l'agafara i que el tirara a l'altra banda de la tanca, al carrer, però no vaig arribar a temps.

I les ties, en pla «oh, el meu heroi!». És clar que no deien exactament això, sinó «quin fàstic!», «com t'has atrevit?», «t'ha deixat suc a les Vans» i ells «ei, si us heu pintat!», «t'agrada?», «a mi no em fa massa, però s'ha de dir que us afavoreix molt, la veritat», i altres mandangues fins que es va fer l'hora de pirar.

I llavors, un dels guaperas que sempre pul·lulaven pel nostre banc, no sé si Roy, va i diu l'ocurrència màxima:

–És un *pal*, mira!

Que jo crec que la primera vegada que ho va dir no ho feia amb mala bava, només volia fer un joc de paraules. Però en aquell moment, Rovira, que és un imbècil rematat, va esclafir a riure i va començar a escampar-ho als quatre vents:

–Pal, mira!

I tothom li reia la gràcia, perquè el pal era jo, una tia sense massa corbes ni quasi mamelles, recta i plana com un pal, i no era la primera volta que em deien *plana* o *espasa*.

–No em digueu Pal, imbècils.

–D'acord, Pal... Mira!

I ja els teníem, amb la conyeta. Per sort, Simona em defensà:

–Va, no sigueu roïns –va dir, però ella no era capaç d'aguantar-se les rialles.

I Xim, tocant-li la barbeta, li va dir:

–I tu ets molt... *mona*.

–Ah, sí? Ha, ha, ha... –va fer ella, tota enrojolida.

I Xim:

–Sí, *mona*!

I ja quedàvem batejades. Això de Simona no era greu, a qui li pot saber greu que li diguen *mona*? En canvi, a mi em parava com una coça a la figa. I la putada és que la conya es començà a estendre i l'endemà pareixia que ja estava en boca de tothom.

No va ser sinó fins més tard, quan ja tornava patinant a casa, que em vaig adonar que jo ja havia somiat en un toca-campanes, aquella mateixa nit abans, allà mateix. I que això devia voler dir alguna cosa. Però en lloc d'això, aquell dia, que pàmfila, vaig apuntar al meu nitari tota una altra cosa. Que que guai les amigues, que quina merda Harriet... Tot fatalment ingenu, Déu meu. I que flipada estava. Amb tot el que sé ara, hauria d'haver captat millor que havien començat a sonar totes les alarmes per a abandonar el vaixell.

Però que la vida pogués ser trista i el món cruel, encara no era ni tan sols una sospita aquell primer dia radiant que sonava als B-52's i els meus patins solcaven l'asfalt del meu barri.

